

Handläggare
Karin Zetterberg Grünewald
Telefon: 08-50833963

Till
Utbildningsnämnden
2023-08-31

Informationsförsörjning på skolområdet Skolverkets ansvar (SOU 2023:21)

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2023/774

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har skickat betänkandet ”Informationsförsörjning på skolområdet Skolverkets ansvar (SOU 2023:21)” på remiss till utbildningsnämnden.

Skolinformationsutredningen föreslår olika åtgärder för att säkra en långsiktig lösning på tillgången till skolinformation. Två av utredningens förslag bedöms få direkta konsekvenser för kommuner; att Skolverket ska ta över statistikinsamlingen tillika uppdragsverksamheten på skolområdet från SCB.

Utbildningsförvaltningen är över lag positiv till utredningens förslag då det är av yttersta vikt att en långsiktig lösning som tillgängliggör skolinformation säkras. Förvaltningen har inget att invända mot att Skolverket tar över ansvaret för statistikinsamlingen samt uppdragsverksamheten från SCB. Förvaltningen bedömer att förvaltningens systemstöd initialt kan påverkas, då ändringar kan komma att behöva göras för att svara mot Skolverkets nya it-system. Det påverkar förvaltningens administrativa kostnader. Även skolornas administrativa börda kan komma att påverkas då även de rapporterar in vissa uppgifter.

Förvaltningen ser också risken för längre ledtider under uppbyggnadsskedet av Skolverkets uppdragsverksamhet vilket kan påverka förvaltningens möjlighet att få tillgång till nödvändiga dataunderlag i tid. Även förvaltningens möjligheter till databeställningar kan begränsas av Skolverkets tillgång på data.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund/Ärendet

Kommunstyrelsen har skickat ”Betänkandet Informationsförsörjning på skolområdet Skolverkets ansvar (SOU 2023:21)” på remiss till utbildningsnämnden.

Efter en praxisändring 2020 skyddas uppgifter om enskilda huvudmän och fristående skolenheter eller förskolor av statistiksekretessen i 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL. Som följd har Skolverket inte kunnat publicera uppgifter såsom elevsammansättning och betygsresultat för fristående skolor på annat sätt än på aggregerad nivå.

Statistiksekretessen har även hindrat Statistiska centralbyrån, SCB, att utföra uppdrag där en enskild huvudman eller dennes förskole- eller skolenheter går att identifiera. En tillfällig sekretessbrytande bestämmelse i 24 kap. 8 § OSL trädde i kraft den 1 juli 2021 och som möjliggör viss tillgång till nödvändig skolinformation. Skolinformationsutredningen tillsattes i oktober 2021 i syfte att bland annat föreslå en långsiktig lösning på myndigheters, kommuners och andra aktörers tillgång till skolinformation.

Utredningen föreslår i korthet:

- att Skolverket ska ansvara för informationsförsörjningen på skolområdet vilket avser den verksamhet som är reglerad i skollagen,
- att Skolverket ska bedriva uppdragsverksamhet,
- att andra myndigheter och enskilda utbildningsanordnare inom universitets- och högskoleutbildning ska lämna uppgifter till Skolverket samt att Skolverket ska lämna uppgifter till Skolinspektionen och SCB,
- nya bestämmelser om behandling av personuppgifter i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning,
- en ny sekretessbestämmelse till skydd för uppgifter om enskilds personliga förhållanden i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning, och
- en ny förordning om Skolverkets informationsförsörjning.

Två av utredningens förslag bedöms få direkta konsekvenser för kommuner vilka här beskrivs mer utförligt.

(SCB) hittills har utfört på uppdrag av Skolverket. Huvudmännen åläggs därmed att rapportera in uppgifter om sin verksamhet till Skolverket i stället för till SCB. Förslaget innebär inte att några nya uppgifter ska samlas in av huvudmännen. Utgångspunkten är att inrapporteringen kommer att fungera på samma sätt som idag. Huvudmännen förväntas därmed inte få en ökad administration eller ökade kostnader. Skolverket föreslås ta över insamlingen av uppgifter från och med den 1 januari 2026.

Skolverket föreslås även ta över delar av SCB:s uppdragsverksamhet på skolområdet. På motsvarande sätt som SCB gör idag ska Skolverket utföra uppdrag åt andra myndigheter (däribland kommuner) och från andra uppdragsgivare än myndigheter. Uppdragen ska vara förenliga med myndighetens uppgifter och verksamhetsområde. Utredningen föreslår att andra myndigheter, däribland Skatteverket och SCB, ska lämna de uppgifter till Skolverket som krävs för statistikframställningen och uppdragsverksamheten och som Skolverket inte själv förfogar över. Det handlar om uppgifter såsom vårdnadshavares utbildningsnivå, inkomst och migrationsbakgrund och som ofta förekommer i statistiken som förklarande socioekonomiska bakgrundsvariabler.

Skolverkets uppdragsverksamhet ska vara avgiftsbaserad och Skolverket bedöms kunna förse kommuner med sådana uppgifter som de behöver för resursfördelning och systematiskt kvalitetsarbete till en liknande kostnad som SCB. I vissa fall kan kommuner förväntas efterfråga uppgifter som Skolverket inte förfogar över och därmed behöva vända sig till både Skolverket och SCB, vilket skulle kunna innebära högre kostnader för att beställa uppgifter än idag.

Skolverkets möjlighet att bedriva uppdragsverksamhet föreslås gälla från den 1 januari 2026 då Skolverket tagit över insamlingen från SCB.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för utveckling och samordning i samverkan med gymnasieavdelningen och grundskoleavdelningen.

Ärendet kommer att behandlas av den fackliga samverkansgruppen den 22 augusti 2023. Ärendet kommer även att behandlas av utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 23 augusti 2023.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen yttrar sig kring de förslag som direkt berör kommunerna; att Skolverket ska ta över statistikinsamlingen från SCB samt att Skolverket ska bedriva uppdragsverksamhet på skolområdet.

Utbildningsförvaltningen är över lag positiv till utredningens förslag då det är av yttersta vikt att en långsiktig lösning för att tillgängliggöra skolinformation säkerställs. Förvaltningen har inget att invända mot att Skolverket tar över ansvaret för statistikinsamlingen samt uppdragsverksamheten från SCB. Förvaltningen bedömer dock att förslagen kommer att medföra vissa konsekvenser för kommunen.

Förvaltningen gör bedömningen att det finns en risk för initiala problem i samband med övergången från SCB till Skolverket. Förvaltningens systemstöd kan påverkas då ändringar kan behöva göras för att svara mot Skolverkets nya it-system. Det påverkar förvaltningens administrativa kostnader. Det tar även tid i anspråk att beställa och genomföra nödvändiga ändringar. Merparten av inrapporteringen görs centralt från huvudmannanivå. Vissa uppgifter rapporteras in av skolorna, till exempel uppgifter om pedagogisk personal i grundskolan och i gymnasieskolan. Det finns en risk att skolornas administrativa börda ökar initialt då anpassningar ska ske mot nya it-system.

Utbildningsförvaltningen beställer årliga dataunderlag från SCB som ligger till grund för kommunens resursfördelningsmodell och huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Förvaltningen bedömer att det kommer att vara möjligt att göra motsvarande beställningar även om Skolverket tar över uppdragsverksamheten.

Förvaltningen bedömer dock att det finns en betydande risk för längre ledtider under uppbyggnadsskedet i samband med att Skolverket tar över uppdragsverksamheten från SCB, vilket kan påverka förvaltningens möjlighet att få tillgång till nödvändiga dataunderlag i tid. Möjligheten att göra specialbeställningar kan också komma att begränsas av Skolverkets tillgång på data. Förvaltningen kan då behöva vända sig till både Skolverket och SCB, vilket skulle kunna innebära högre kostnader för att beställa uppgifter än idag.

Konsekvenser för barn och barnets rättigheter samt jämställdhetsanalys

Då ärendet är ett svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för

jämställdhet eller för barn och barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen samt att beslutet justeras omedelbart med anledning av remissens svarstid.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Niclas Westin
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Betänkandet Informationsförsörjning på skolområdet Skolverkets ansvar (SOU 2023:21), KS 2023/774

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Holmdahl, Utbildningsdirektör	2023-08-23